

Ons pedagogisch handelen buitenschoolse opvang Het Kleurrijk

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

September 2024

Professionalisering en kwaliteitsverbetering

Bij KION hechten we waarde aan pedagogisch kwaliteit en stimuleren we deze op verschillende manieren. We geloven in het blijven leren en ontwikkelen van onze medewerkers.

Al onze locaties hebben jaarlijks de wettelijk verplichte 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking. Van deze 50 uur worden 38 uur ingezet door de beleids- en stafmedewerkers Pedagogiek. Zij werken op centraal niveau aan het borgen en versterken van de pedagogisch educatieve kwaliteit door ontwikkeling van beleid en hulpmiddelen voor de locaties. De coach heeft voor iedere locatie jaarlijks 12 uur beschikbaar voor implementatie van dit beleid.

Bij onze locatie krijgen we ondersteuning van pedagogisch coach Henk-Jan Hoitink.

De coach ondersteunt bij de verbetering van de pedagogische kwaliteit. De coach begeleidt en traint de medewerkers bij het pedagogisch handelen en ondersteunt en adviseert de clustermanager op pedagogisch gebied. Hiernaast implementeert de pedagogisch coach ons pedagogisch beleid naar concrete situaties in de groep en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten. Ieder jaar voert de pedagogisch coach een pedagogische observatie uit. Met de uitkomsten stellen wij een (pedagogisch) doel vast waaraan we dat jaar extra aandacht besteden.

In 2024 staat het uitgangspunt 'We bieden brede uitdaging en plezier' centraal. We gaan aan de slag met de inzet van digitaal spelmateriaal dat bijdraagt aan de brede ontwikkeling van kinderen.

In ons lokale ontwikkelplan staat concreet uitgewerkt hoe we specifiek bij deze locatie inzetten op de ontwikkeling en kennisverbreding van onze medewerkers.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per fte wettelijk verplicht. Voor onze locatie betekent dit 13,1 uur per jaar.

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- We herkennen signalen van elk kind en reageren op een goede manier, een manier die past bij de behoeften, de stemming en het ontwikkelingsniveau van een kind.
- We passen onze lichaamshouding aan (bij de kleuters op ooghoogte praten, door de knieën gaan bij spelsituaties meekijken) en we praten met taal (zinsbouw, woordkeuze) die past bij de leeftijdsgroep.
- We geven kinderen individuele aandacht, door persoonlijke gesprekjes te voeren en ook persoonlijke dingen te delen met de kinderen. In gesprek met kinderen vinden we goed luisteren en doorvragen belangrijk.
- We noemen de kinderen bij naam, zo voelen kinderen zich gezien.
- We stellen vooral open vragen, hiermee nodigen we kinderen uit tot een inhoudelijk antwoord.
- We spelen in op het karakter en de stemming van een kind, kijken goed naar wat het kind nodig heeft.
- We bieden ondersteuning bij stil en rustig gedrag, maar ook bij druk gedrag.
- We geven extra aandacht aan nieuwe kinderen. Dit doen we door concrete of duidelijke informatie te geven over de gang van zaken op de groep. Of geven we de eerste paar dagen een aantal kinderen in de groep de taak om het nieuwe kind allerlei zaken uit te leggen.
- Bij incidentele opvang is de samenstelling van de groep anders dan op de dagen dat een kind gewoonlijk komt. Vaak zijn er andere kinderen. Zeker als de opvang met de toestemming van ouders plaats vindt in een andere groep, wat bij deze locatie in vakanties op een andere locatie is. Wij letten er extra op dat je kind zich ook op zo'n dag prettig voelt. Als het nodig is krijgt het kind extra aandacht. We doen een spelletje met het kind en betrekken andere kinderen erbij.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- We luisteren naar kinderen en reageren op hun vragen.
- We stimuleren kinderen om hun gedachten, ideeën en gevoelens te verwoorden.
- We respecteren de privacy van een kind en gaan vertrouwelijk om met informatie die een kind geeft.
- We helpen jonge kinderen hun gedachten te verwoorden, maar vullen het niet in.
- We voeren gesprekjes tijdens een bezigheid.
- In de kring vertellen we verhalen en laten we kinderen verhalen vertellen. Ze leren op deze manier naar elkaar luisteren en om te spreken in een groep.
- We kijken naar het energieniveau van de kinderen en spelen hier op in.
- Ongeveer eens in de twee maanden is er per groep een groepsoverleg waarbij de vaste medewerkers van een groep in gesprek gaan met de pedagogisch coach om de kinderen te bespreken. De pedagogisch coach ondersteunt en adviseert de pedagogisch medewerkers om bepaald gedrag van kinderen te stimuleren en om te buigen.
- Bij de bso hebben wij een kinderraad. Een kinderraad is een groepje kinderen die de bso vertegenwoordigen. Kinderen die meedenken over de bso. Het is belangrijk om te weten wat er in de kinderen zelf omgaat, wat zij van de bso vinden, wat is het leukst, waar lopen ze tegenaan, kan er iets veranderen, wat missen ze qua materialen of speelgoed en welke activiteiten zouden ze in de school vakanties graag bij ons willen doen? Bijvoorbeeld: je mist wieltjes bij de lego, je zou graag vaker willen knutselen of je kent een leuk spel voor de vakantie. Regelmatig bespreken onze pedagogisch medewerkers de ideeën van onze kinderen, jong en oud. Een goed moment hiervoor is tijdens de schoolvakanties, omdat de kinderen dan hele dagen bij de bso zijn.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- We gaan uit van competenties en talenten van kinderen en kijken naar wat ze kunnen.
- We laten kinderen meedenken, meebeslissen en meepraten over het activiteiten aanbod en de dagindeling. We willen ze het gevoel geven dat ze serieus genomen worden en laten ervaren dat we vertrouwen in ze hebben.
- Wat een kind zelf kan, mag een kind zelf doen. Wij doen een groot beroep op de zelfstandigheid van kinderen door kinderen de ruimte te geven om zoveel mogelijk zelf te proberen en in hun eigen tempo op ontdekking te gaan.
- Kinderen mogen tot een eigen oplossing komen, het mag misgaan en ze krijgen de ruimte om ergens op terug te komen. Vallen en opstaan – het hoort erbij. Als dat niet lukt, dan helpen we.
- Kinderen bepalen met elkaar (binnen door ons gestelde grenzen) de groepsregels.
- We tonen respect voor gevoelens van kinderen door deze serieus te nemen.
- We zorgen voor de juiste balans tussen beschermen en loslaten. We geven de kinderen steeds meer afstand in 'vrij' spel, binnen door ons bepaalde kaders.
- We geven de kinderen passende uitleg, aanwijzingen en correcties.
- We dringen ons niet op bij kinderen en nemen niet te snel iets uit handen, zo dragen we bij aan het zelfvertrouwen.
- We staan open voor ideeën en initiatieven van kinderen. Dit betekent: goed luisteren, open vragen stellen en nieuwsgierig zijn naar wat kinderen denken of voelen, en geef ruimte voor eigen oplossingen.
- We staan open voor discussie met en weerwoord van kinderen.
- Bij de bso is er een kinderraad bestaande uit jonge en oudere kinderen van de bso. Deze kinderraad vertegenwoordigt alle kinderen van de bso. Zij halen informatie bij hen op over mogelijke wensen rondom activiteiten of aan te schaffen speelgoed. We kijken dan wanneer, wat en hoe we dat samen kunnen realiseren en als het niet mogelijk is wat dan een alternatief zou kunnen zijn.
- Bij het knutselen laten we de kinderen vrij. Eigen fantasie staat hier voorop. Een koe mag paars zijn en heb je meer zin om te plakken dan te knippen dan kan dat.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- We bieden kinderen activiteiten aan. Dit noemen we een belevenis. We bieden belevenissen aan op gebied van creativiteit, koken, techniek, sport, theater en natuur. We hebben hiervoor ook een samenwerking met Bindkracht 10.
- We nemen soms deel aan een spelsituatie, maar de regie blijft bij de kinderen.
- We leren kinderen verantwoord omgaan met verschillende media. We maken afspraken over het gebruik van media op de bso.
- We zorgen voor activiteiten waarbij we rekening houden met verschillen in interesses van jongens en meisjes, verschillende leeftijden en verschillende achtergronden.
- Bij de keuze van het spel materiaal houden we er rekening mee dat het materiaal op kindhoogte wordt aangeboden. Hiermee stimuleren we dat kinderen zelfstandig op onderzoek uit kunnen gaan en uitgedaagd worden door wat zij zien.
- We besteden veel aandacht aan het onderzoeken van materialen met de kinderen. Door te experimenteren doen kinderen nieuwe ervaringen op waar ze van leren. Dat wordt geblokkeerd als ze een product moeten afleveren dat moet lijken op wat een volwassenen voor ogen heeft. We focussen ons dus op het proces, niet op het resultaat.
- We trekken de natuur in en spelen in park in de buurt. Tijdens studiedagen doen we uitstapjes naar bijvoorbeeld het Natuurmuseum.
- We sluiten aan op actualiteit: bijvoorbeeld het WK voetbal, Sinterklaas of Halloween.
- We verplichten kinderen niet om deel te nemen aan een activiteit maar geven wel uitleg en stimuleren hen ook buiten hun eigen comfortzone te treden om zoveel mogelijk ontwikkelingsgebieden te stimuleren. Dit kan bijvoorbeeld door de optie aan te bieden om eerst mee te kijken tijdens een sportactiviteit in de gymzaal alvorens mee te doen. Na enkele minuten langs de kant kijken, zien we de kinderen op hun gemak zelf het spel instappen en plezier hebben. De stimulatie van de verschillende ontwikkelingsgebieden is onder andere te zien in de variatie aan spel- en knutselmateriaal en activiteiten.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- We starten de middag met samen eten en drinken in de eigen ruimte van de groep. Daarna bespreken we met elkaar wie waar gaat spelen en welke activiteit het kind wil doen.
- De kinderen hebben een vaste stamgroep en vaste pedagogisch medewerkers.
- We geven de kinderen duidelijke informatie over de start, het verloop en het einde van een activiteit; de situatie is voor kinderen inzichtelijk.
- De afspraken en regels zijn voor alle leeftijden duidelijk en hangen op het informatiebord op de gang.
- We geven uitleg waarom afspraken, regels en omgangsvormen belangrijk zijn. We zorgen dat het voor kinderen duidelijk is wat de consequenties zijn als zij de afspraken negeren of overtreden.
- We vertellen de groepsregels op een positieve manier (vertellen kinderen vooral wat wél mag en wat we van ze verwachten).
- We grijpen tijdig in bij grensoverschrijdend gedrag (voordat het uit de hand loopt).
- We maken gebruik van rituelen zoals liedjes, spelletjes, knuffelmomenten en het vieren van verjaardagen.
- We kondigen veranderingen aan, plannen voldoende tijd in en zorgen ervoor dat kinderen hun spel kunnen afronden. Als voorbeeld: we geven van tevoren aan dat we gaan opruimen om te gaan eten. Kinderen kunnen dan nog even hun spel afmaken en de overgang naar de volgende activiteit verloopt daardoor soepeler.
- We bereiden iedere week een programma voor dat we delen met de ouders via het Ouderportaal.
- Nieuwe kinderen krijgen in het begin een maatje waar ze met vragen bij terecht kunnen en die hen vertelt waar ze dingen kunnen vinden of ophangen.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- We helpen kinderen actief om sociale vaardigheden met leeftijds- en/of groepsgenootjes te ontwikkelen. Denk hierbij aan het leren delen, naar elkaar luisteren, wachten en elkaar helpen.
- We organiseren activiteiten die kinderen samen uitvoeren zodat ze verschillende kansen krijgen om sociale vaardigheden op te doen (naar elkaar luisteren, delen, samenwerken, elkaar helpen, iemand de leiding geven, samen beslissen en samen gesprekken voeren).
- We benutten emotievolle (spannende, verdrietige en blij) momenten om kinderen te leren hun emoties te delen en te verwoorden.
- We zorgen voor een goede introductie van nieuwe kinderen in de groep.
- We doen regelmatig activiteiten in kleine groepen zodat er meer aandacht is voor het individu en elkaar.
- We zorgen voor een inrichting en materialen die uitnodigen tot samenspel.
- We leggen gezamenlijke belevenissen vast (plaatsen foto's in het ouderportaal).
- We laten kinderen iets voor elkaar maken als we knutselen. Ze gaan dan nadenken over wat een ander kind leuk zou vinden of ze vragen aan een ander wat diegene leuk zou vinden. Zo leren de kinderen elkaar kennen.
- Als kinderen geen aansluiting vinden nodigen we ze uit voor een gezelschapsspelletje. Vanzelf sluiten er dan andere kinderen bij aan, wat toch samenspel met zich meebrengt.
- We ondernemen in een vroeg stadium actie bij pestgedrag. We bieden steun aan kinderen die gepest worden én aan het kind dat zelf pest.
- Als we een uitstapje maken, koppelen we 'jong' aan 'oud'. Bijv. als we naar de speeltuin wandelen.

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- We dragen samen met de kinderen zorg voor het milieu en de natuur, zoals voor planten en dieren. Je breekt niet zomaar takjes af of maakt plantjes kapot. We maken dit bespreekbaar.
- We leren de kinderen zorgvuldig omgaan met (spel)materialen.
- We leren kinderen 'nee' te zeggen als ze iets niet willen. Nee betekent voor andere kinderen 'stop'. Zo leren kinderen dat ze op tijd stoppen met iets wat de ander niet leuk vindt.
- We staan open voor verschillende culturen en gebruiken de diversiteit in de groep. We geven steun in het leren omgaan met elkaar (verschillen in leeftijd, karakter, cultuur, talent) en met elkaars emoties (empathie).

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- We nemen de tijd voor een intakegesprek met de ouders omdat we daarin een basis leggen voor de verdere samenwerking. We vragen aan ouders wat hun opvoedingsgewoontes en vragen zijn. Op basis hiervan proberen we zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de wensen en mogelijkheden van ouders.
- De haalmomenten zijn belangrijke situaties voor ouders. Wij maken tijd voor contact met de ouder(s). Als er behoefte is aan een uitgebreidere uitwisseling over het gedrag van een kind, maken wij een afspraak met de ouders.
- Ouders die toestemming hebben gegeven voor het maken van foto's voor in het Ouderportaal krijgen regelmatig foto's toegestuurd van de belevenissen van hun kind op de groep.
- Drie maanden na de startdatum stellen we een evaluatiegesprek voor en vragen we aan ouders hoe zij en hun kind de bso ervaren.
- Elk kind krijgt een mentor toegewezen. Ouders kunnen altijd bij de mentor terecht als er vragen zijn over de ontwikkeling van hun kind en de mentor nodigt ouders jaarlijks uit voor een tien-minutengesprek.
- Samenwerking met de basisschool; we hebben korte lijnen met de leerkrachten en de directie. Als er zorgen zijn over een kind kijken we met elkaar wat we voor het kind en de ouders kunnen betekenen.
- Waar mogelijk werken we samen met het activiteitenplein dat gecoördineerd wordt vanuit Bindkracht10. Bijv. deelname van kinderen van de bso aan hun naschools aanbod. Ook als zij bijv. een voorstelling hebben worden wij uitgenodigd om met kinderen van de bso te komen kijken.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- We geloven in risicovol spel. Kinderen krijgen de ruimte om aan de slag te gaan met spannende, uitdagende en avontuurlijke activiteiten, waarbij een risico bestaat. Denk aan lekker stoeien, hoog klimmen, slingeren, hard rennen of van de brandweerslang op het speelterrein af glijden. Dit is leerzaam voor kinderen en de opwindende spanning en de trots die kinderen ervaren tijdens het opzoeken van hun grenzen, zorgt voor meer zelfvertrouwen. En het bevordert de motoriek. Het betekent overigens niet dat we kinderen helemaal vrij laten. Juist niet... we beschermen kinderen uiteraard tegen onaanvaardbare risico's en is er altijd een pedagogisch medewerker in de groep aanwezig.
- Kinderen mogen binnen niet rennen. Dat voorkomt onnodige botsingen en irritaties.
- We zorgen er ook voor dat er altijd toezicht is op het buitenterrein.
- Stoeien is voor veel kinderen heel belangrijk, maar soms kun je tijdens stoeien ook een ander kind onbewust pijn doen. 'Stop, hou op' is hierbij een regel die alle kinderen moeten respecteren. Deze regel benoemen we vaak wanneer een stoeiactiviteit ontstaat en we houden hier tijdens het spel zicht op.

Achterwacht

In situaties dat er heel weinig kinderen bij de bso aanwezig zijn en één pedagogisch medewerker voldoet, is altijd een tweede volwassene bereikbaar. Voor deze locatie is dat een pedagogisch medewerker van de peutergroep of tijdens vakanties een pedagogisch medewerker van de andere bso groep. In situaties dat er slechts één beroepskracht bij de bso wordt ingezet en er mag worden afgeweken van de beroepskracht-kindratio, zoals tijdens pauzes en aan het begin en eind van de dag, is er altijd een tweede volwassene in het gebouw aanwezig. Omdat we in het gebouw van de basisschool zitten, is er altijd een tweede volwassene aanwezig. Tijdens de vakanties zitten we bij bso De Wieken en daar zijn altijd meerdere collega's aanwezig.

Vierogenprincipe

Hoewel dit voor de bso leeftijd niet letterlijk verplicht is, hebben we ervoor gekozen er toch bij alle bso-teams invulling aan te geven. We doen dit op de volgende manier:

- De ruimtes die we gebruiken hebben een open inkijk (glas).
- Collega's lopen geregeld langs de groep en kunnen zien wat er gebeurt.